

Kronologiezh ar mengleuzerezh.

1903- : F. Kerforn, kelenner skol-veur a gav standilhonoù wolfram e Montbelleux.

1903-1906 : Labourioù klask eus Puñs Collet-Pintiaux betek Puñs Surcouf. Daou vestr-miner ha pevar-ugent micherour a zo e karg da gas al labourioù enklask da-benn.

1907-1908 : Prantad kentañ eztennañ kailh (betek 204 micherour). Adalek an 10/10/1908 eo ehanet an obererezhioù ken izel m'eo erru feur ar wolfram. E 1908 e vez gopret 204 micherour, 118 anezho o labourat e foñs ar min.

1910-1911 : Eil prantad eztennañ kailh gant an embregerezh Gruzard-Clolus et Courtois dindan renerezh an aotrou Bayle. 120 micherour well-wazh zo bet implijet e 1911.

1916-1918 : Trede prantad eztennañ kailh. Al labourioù zo kaset en-dro diwar tri fuñs. 42 implijad rollet gant ar Stad a labourere en estaj 97 ha war an tresañ, 90 prizoniad-brezel en estaj 27 ha 62 ha 10 prizoniad all er-maez.

07/04/1938 : Treuzkas ar goñsedadenn da Edgar BRANDT.

1942-1944 : Pevare prantad korvoiñ sevenet gant an embregerezh alaman Krupp harpet gant an Aozadur Todt. Poleoù a zo savet war ar puñs Surcouf (10/09/1942). 300 den a zo implijet e miz Here 1942, 30 Alaman en o zo-uez. 550 den a vo d'ar muiañ.

1951-1958 : Pempvet prantad korvoiñ. Kaset eo al labourioù en-dro gant ar c'hevredad Mines de Puys les Vignes (1948-1950). 140 den implijet, 80 micherour o labourat e foñs ar min. E miz C'hwevrer 1957 eo dic'hopret 47 micherour ha 24 all e miz Eost war un hollad a 56.

1976 : Labourioù sontañ diwar ar gorre evit anavezout ardraoñ ar greunulit. eus 1977 da 1980 : Prantad ergerzh nevez (dizourañ ha kempenn ar min kozh (danframmoù, savadurioù h.a. ... sontadurioù niverus).

eus 1980 da 1983 : Un doullenn war-ziskenn a zo kleuziet betek al liveoù 60, 95 ha 130 metrad. Ur burerezh-grai a zo savet o tegemer 40t/eur. E miz Du 1982 : 58 goprad ; renerezh ha melestradurezh : 5 den ; implijidi er foñs : 30 (minerien ha bleinerien mekanikoù) ; er-maez : 23 (purañ ha traoù all).

2006 : Kevredad Minoù Montbelleux, perc'henn war ar min, a ziviz lakaat un termen d'al labourioù. Krog eo al labourioù evit kempenn ha gwellaat al lec'h.

Ar gevredigezh 3M, Memor Min Montbelleux a zo bet krouet evit gwareziñ glad sevenadurel, sokial ha naturel Montbelleux. Fellout a ra dezhi mirout ha diwall ar savadurioù, an dafar koulz hag ar glad sevenadurel dizanvezel. Dastum a ra ostilhoù, danvezioù ar min, skridoù, luc'hskeudennoù, enrolladennoù, eñvorennoù...

Gant he memor industriel eo Montbelleux ul lec'h dibar e bro ar saver chatal hag al labourdouar.

Kantadoù a diegezhioù a veve diwar ar min. Ur binvidigezh koulz hag ur sevenadur zo diwanet evel-se : kalet e veze ar wazed ouzh al labour, labour lous ar min, ar c'hwezh, an dañjerioù met ivez ar gamaraded hag ar bri.

Mareoù poanuz zo bet er min. Micherourien zo bet marvet pe gloazet da-geñver gwallzarvoudoù, re all dic'hopret pa veze torret war ar wolfram e marc'had an danvezioù krai.

War gilometroù tro-war-dro e weler ar poleoù en ardremmez. Ur roud eo, un test diwezhañ eus mengleuzerezh Breizh a zo bet bras e blas er vro. Staen ha wolfram zo bet eztennet eus douaroù Montbelleux hepken. Koulskoude, maenadoù eleizh a gaver er c'hondon : fluorin, topaz, ...